

Censura i periodisme: seminari a la Mercè

El Centre Cultural de la Mercè, conjuntament amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya, Demarcació de Girona, va acollir el dijous 20 de febrer un seminari titulat «Llibertat d'expressió / Llibertat d'informació», emmarcat en el cicle d'actes «Pensament, existència i llibertat», de l'Aula d'Humanitats.

Una anàlisi del denominat «quart poder» —els mitjans de comunicació— ha d'incloure forçosament la reflexió sobre el seu grau de llibertat real a l'hora de generar informació. És tan fonamental per a la convivència democràtica el lliure accés a la informació com la capacitat dels mitjans i dels periodistes per transmetre-la als ciutadans de manera veraç i objectiva. I es tracta d'un exercici de reflexió permanent, perquè la tendència a apropiarse dels continguts, de «teledirigir» les notícies en funció de determinats interessos, és inherent als grups de poder, i més evident en els darrers temps, que propicien actituds més conservadores i, doncs, més susceptibles envers el lliure exercici periodístic.

El seminari «Llibertat d'expressió / Llibertat d'informació» ha volgut aportar, de la mà de destacats professionals del

periodisme, les seves respectives anàlisis sobre la censura, l'ètica professional, l'autocensura i la capacitat d'oferir uns continguts objectivament vàlids al lector, oient o espectador.

El seminari, principalment dirigit a estudiants de periodisme i comunicació, era convalidable per a un crèdit de lliure elecció de la Universitat de Girona. La presentació va anar a càrrec del president de la Demarcació de Girona del Col·legi de Periodistes, Enric Matarrodona, el qual va cedir la paraula a Narcís-Jordi Aragó, expresident d'aquesta entitat, actual director de la *Revista de Girona* i amb una dilatada experiència en temes culturals i periodístics gironins.

Narcís-Jordi Aragó va exposar de forma molt clara i amena la censura que van patir els diaris i setmanaris gironins des de la dictadura de Primo de Rivera fins a la fi de la llei Fraga, i exemplificà, centrant-se especialment en el cas de la revista *Presència* —de la qual ell havia estat director— els impediments i traves amb què el règim franquista pretenia sotmetre tota la informació suspecta de dissidència amb la línia oficial. Xavier Vidal-

Ramon Guardiola

L'Ajuntament de Figueres ha concedit, a títol molt pòstum, la Fulla de Figuera de Plata a Ramon Guardiola Rovira, impulsor i ànima del Museu Dalí. Han hagut de passar molts anys perquè el consistori democràtic, en un acte d'estricta justícia, honorés un alcalde del període franquista. Ramon Guardiola ho va ser durant tretze anys: de 1960 a 1973. Gironí de naixement, a Figueres va fer de mestre, d'advocat i de periodista. Va ser subdirector de *Canigó* i president de l'Institut d'Estudis Empordanesos.

Des d'aquí no podem oblidar que Ramon Guardiola va dirigir aquesta *Revista de Girona*, entre 1957 i 1972. Ell li va donar la periodicitat trimestral i l'estructura i l'aspecte que va conservar fins al 1985. Quan va prendre possessió del càrrec em va escriure: «La *Revista* encara està a les beceroles; no hi ha res fet per donar-li el to que requereix. Això farà que de moment m'hauré de salvar amb les pedres i l'arqueologia, encara que això ens farà pesats. Espero superar ben aviat l'etapa inicial». No es pot negar que ho va fer a consciència, i amb els resultats que coneixem. L'any 1985, quan jo vaig accedir a la direcció de la *Revista*, vaig contestar la seva felicitació dient-li que intentaria fer honor a la il·lusió i l'esforç que ell hi havia posat durant tants anys.

Entre les seves cartes en conservo una de molt llarga que és un petit tresor: me la va escriure la vigília de Nadal de 1957 i li va sortir, segons confessió pròpia, a raig i «sense pensar». Però ningú no ho diria, perquè conté una anàlisi molt lúcida de les diferències entre Girona i Figueres i sobre el tarannà oposat dels gironins i els empordanesos. És impossible encabir-la en aquest petit espai; valgui, com a mostra, aquest paràgraf: «Girona ha viscut sota una disciplina de segles. Figueres, en canvi, era vila reial, país lliure enmig de la rigidesa feudal; ciutat per a combatre el vassallatge, baluard del federalisme i de l'esquerranisme. No es podia entendre amb Girona...». Ho veia i ho deia un gironí de naixença i de cor que s'havia enamorat de Figueres i que ho va donar tot a la seva ciutat d'adopció. Té ben guanyada, ni que sigui amb retard, aquesta Fulla de Plata.

Narcís-Jordi Aragó

Els participants en el seminari, durant la sessió inaugural.

Folch, director adjunt del diari *El País*, analitzà els factor que difi-

culten —més a l'Estat espanyol i a Catalunya que no pas en d'altres

estats o països de la CE— la transparència informativa.

La història petita

Als quadres antics, molt sovint el més interessant apareix als racons i als marges. En primer terme s'hi mostra la veritat oficial, el sant màrtir, el noble altiu, l'escena exemplar, però és als intersticis on el pintor encara té prou llibertat com per deixar constància d'un racó de la ciutat on viu, d'un moment quotidià, d'una retina sensible al seu present. La història petita sedueix i informa les nostres vides petites, d'aquí que quan, àvids, n'albirem alguna privacitat o algun detall com més fútil millor, llavors sembla que toquem de debò l'ahir amb la punta dels dits.

Aquesta sensació d'allargar la mà per girar un pom de porta i entrar al set-cents, l'he tinguda a partir dels inventaris de les possessions d'un difunt que els notaris realitzaven detalladament. Així, he entrat dins la casa de Jacob Seró, insòlit mestre de dansa a la levítica Girona traspassat el 1755, i, deixant de banda la desconsolada vídua, he donat una ullada a l'habitació on morí. M'he fixat en el seu llit de peu de gall amb la seva màrrega usada i la flassada verda de llana, he furgat al seu bagul on guardava la casaca, la jupa, les calces, les seves mitges negres, el seu barret. També he passejat per la cuina humil, i després fins i tot he remenat els seus petits tresors: els dos violins, un dels quals de butxaca —la seva eina de treball—, i les arracades d'or amb set pedres vermelletes que amagava al rebost. Després he saltat al 1776 i m'he ficat a la casa de Jeroni Roca, corder de viola del Mercadal. M'he entretingut al seu obrador, amb els estenedors de fusta, les gibrelles i els torns per fabricar les cordes; he descobert la seva afició al billar i, tot i no haver-lo vist mai, només em falta una cara per situar-la entre la barretina vermella i la seva casaca musca. Impúdicament, he vist els calçotets d'un canonge, l'escriptori ple de solfes d'un organista, les xocolateres de les cuines, tot allò que, fil per randa, els notaris van enregistrar en aquests inventaris *post mortem*, font inesgotable per conèixer la quotidianitat d'aquells dies.

Pel que fa a Girona, aquest tipus de fonts han estat treballades per Xavier Anton Pelayo a la seva tesi sobre l'alfabetització i la lectura a Girona entre els anys 1747 i 1807. Els seus índexs d'aquests registres que hom pot trobar als fons notariais de l'Arxiu Històric de Girona són una bona guia de viatge dins el temps.

Jordi Pujol i Coll

Llúcia Oliva, excorresponsal de TVE i TV3, aportà la seva experiència professional a l'estranger per descriure les dificultats amb què s'enfronten les corresponals per des- triar les fonts més fidedignes, mentre que Joan Manuel Tresserras, des d'una posició més teòrica, advocà per una major implicació del lector en l'exercici d'interpretar per si mateix el contingut d'allò que «el bon periodista s'hauria de limitar a processar».

La conferència final, oberta al públic, va anar a càrrec del periodista Jaume Barberà, que va adoptar un to asseveratiu i de pregunta oberta —pensem que amb intenció de provocar el debat amb el públic— però que no va rebreix a comunicar aspectes innovadors respecte al que ha s'havia exposat al llarg de la jornada. Barberà va contraposar el rol del periodista al del professional de relacions públiques i publicitat —molts dels assistents eren estudiants d'aquestes especialitats— ja que, segons la seva opinió, aquest sector es limita a «vendre mentides». Les intervencions del públic, aleshores, no es van fer esperar.

Dani Vivern